

Yksityisteiden avustusjärjestelmän uudistaminen/ aurauspalvelun järjestäminen

Tekninen lautakunta 27.03.2024 § 26

Parkanon kaupunki myöntää anomuksesta yksityisteille perusparusparannus- ja kunnossapitoavustusta. Tämän lisäksi kaupunki maksaa teknisen lautakunnan hyväksymien tiekuntien aurauskulut. Yksityisteille talousarviossa osoitetut rahat ovat ylittyneet enenevässä määrin.

	2021	2022	2023
Talousarvio		150 000	156 000
Kirjanpidon menot	118 000	161 000	193 000

Nykymuodossaan avustusjärjestelmä on taloudellisesti haastava hallittava. Lisäksi se ei ole tasapuolinen eri tiekuntien kesken ja tulisi siksi uudistaa.

Voimassa olevan kunnossapitoavustuksen ehdot:

<https://www.parkano.fi/kunnossapitoavustukset-2/>

Perusparannusavustuksen ehdot:

<https://www.parkano.fi/peruskorjausavustus/>

Liitteenä ehdotus uudistuksen pääperiaatteista.

Valmistelija: Tekninen johtaja Kari Santikko 044 7865 601

Esittelijä	Tekninen johtaja Kari Santikko
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta päättää käynnistää yksityisteiden avustusjärjestelmän uudistamisen.
Käsittely	
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.

Tekninen lautakunta 15.05.2024 § 49

Tekninen lautakunta on hyväksynyt kokouksessaan 27.03.2024/§ 26 yksityisteiden avustusjärjestelmän uudistamisen. Järjestelmä muutetaan avustusperusteiseksi 2025 alkaen. Avustus on harkinnanvarainen ja riippuu kaupunginvaltuuston kunakin vuonna tähän tarkoitukseen myöntämän määrärahan suuruudesta. Tekninen lautakunta määrittelee avustusperiaatteet määrärahan puitteissa. Lisäksi tarvittaessa koordinoidaan muutosvaiheessa tiekuntien ja urakoitsijoiden keskusteluyhteyttä.

Yksityistielain mukaan kunta voi myöntää avustusta yksityistien tienpitoon (§50 ja §84). Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset.

Uudessa toimintatavassa Parkanon kaupunki myöntäisi kunnossapitoavustusta yksityistienlain kriteerit täyttävälle tiekunnille. Kaupunki ei enää myönnä perusparannusavusta yksityisteiden hoitoon. Jos kaupunki myöntää tiekunnalle kunnossapitoavustusta, ei tien käyttämistä muihin kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuviin kuljetuksiin saa kieltää.

Aurausavustuskriteerit

- avustus myönnetään toimivaan tiekuntaan kuuluvalla tienosalla, viimeiseen pysyvään asutukseen saakka
- jos tiekunnan tie koostuu toisistaan erillään olevista osista (teistä), arvioidaan jokaisen osan avustuskelpoisuus erikseen
- Mikäli tie on lyhyempi kuin 300 m ja / tai tien varrella ei ole yhtään vakituista asuntoa, mutta tietä voidaan pitää tärkeänä läpikulkutienä, ratkaisee avustuskelpoisuuden tekninen lautakunta.
- Tien varrella tulee olla vähintään 1 vakituinen asunto

Kaupunginavustuksen enimmäismäärä vuonna 2024
€/ tiekilometri/ vuosi

Luokka I	700 €/km
Luokka II	550 €/km
Luokka III	400 €/km
Luokka IV	250 €/km

Hakemukset

Hakemukset tulee jättää vuosittain ilmoitettavana hakuaikana. Tiekunnalla on pyydettyäessä velvollisuus toimittaa tilinpäätös tai tiliotteet tai muu tarkempi selvitys, joka osoittaa todellisen hoito-/kunnossapitokustannuksen. Jos avustus on käytetty vastoin sille määrättyä käyttötarkoitusta tai jos avustuksen saaja on avustusta hakiessaan antanut väärää tai harhaanjohtavia tietoja tai salannut tietoja ja menettelyllä on ollut vaikutusta avustuksen myöntämiseen tai avustus on muutoin suoritettu virheellisin edellytyksin tai perusteettomasti, määrätään avustus takaisin perittäväksi. Tällöin harkinnan mukaan myös kahden seuraavan vuoden avustus voidaan jättää myöntämättä.

Muutosvaiheessa tekninen toimi edistää tiekuntien ja alueen urakoitsijoiden keskusteluyhteyttä, olemalla yhteydessä kaupungin nykyisiin kunnossapito urakoitsijoihin ja tiedustelemalla heidän halukkuuttansa yksityisteiden kunnossapitoon. Lisäksi kaupunki lähettää kyselyn tiekunnille halukkuudesta osallistua yhteishankintaan.

Tekninen toimi valmistelee kunnossapitoa koskevan sopimusmallipohjan, jota urakoitsijan ja asiakkaan on mahdollista käyttää. Tarvittaessa kaupunki voi järjestää yksityisteiden kunnossapidosta aluekilpailutuksen sitä haluaville tiekunnille. Luonnollisesti ko. tiekuntien on sitouduttava käyttämään valittua kunnossapito urakoitsijaan määrätyn ajan sekä valtakirjalla valtuuttamaan kaupungin edustajan allekirjoittamaan urakkasopimus kunnossapito urakoitsijan kanssa.

Valmistelija:

Kunnallistekniikan päällikkö Mika Klimenko
044 7865 631

Esittelijä	Tekninen johtaja Kari Santikko
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta hyväksyy avustusjärjestelmän uudistamisen ehdotuksen mukaisesti.
Päätös	Ei käsitelty.

Tekninen lautakunta 26.06.2024 § 62

Tekninen lautakunta on hyväksynyt kokouksessaan 27.03.2024/§ 26 yksityisteiden avustusjärjestelmän uudistamisen. Järjestelmä muutetaan avustusperusteiseksi 2025 alkaen. Avustus on harkinnanvarainen ja riippuu kaupunginvaltuuston kunakin vuonna tähän tarkoitukseen myöntämän määrärahan suuruudesta. Tekninen lautakunta määrittelee avustusperiaatteet määrärahan puitteissa. Lisäksi tarvittaessa koordinoidaan muutosvaiheessa tiekuntien ja urakoitsijoiden keskusteluyhteyttä.

Yksityistielain mukaan kunta voi myöntää avustusta yksityistien tienpitoon (§50 ja §84). Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset.

Uudessa toimintatavassa Parkanon kaupunki myöntäisi kunnossapito avustusta yksityistienlain kriteerit täyttävälle tiekunnille. Kaupunki ei enää myönnä perusparannusavusta yksityisteiden peruskorjauksiin. Jos kaupunki myöntää tiekunnalle kunnossapitoavustusta, ei tien käyttämistä muihin kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuviin kuljetuksiin saa kieltää.

Avustuskriteerit:

- avustus myönnetään toimivaan tiekuntaan kuuluvalla tienosalla, viimeiseen pysyvään asutukseen saakka
- jos tiekunnan tie koostuu toisistaan erillään olevista osista (teistä), arvioidaan jokaisen osan avustuskelpoisuus erikseen
- mikäli tie on lyhyempi kuin 300 m ja / tai tien varrella ei ole yhtään vakituista asuntoa, mutta tietä voidaan pitää tärkeänä läpikulkutienä, ratkaisee avustuskelpoisuuden tekninen lautakunta.
- tien varrella tulee olla vähintään 1 vakituinen asunto
- kaupunginavustuksen jako perustuu kunkin tiehoitokunnan hoitoluokan perusteella määritettyyn pistelukuun. Jako suoritetaan pistelukujen suhteessa kunkin vuoden talousarviossa määritellyn määrärahan puitteissa
- tiekunnan tulee pitää vuosikokous vähintään kahden (2) vuoden välein
- tien teknisen kunnan pitää olla vähintään tyydyttävä
- myös talkootyönä tehdyt kustannukset hyväksytään edellyttäen, että ne on viety tiekunnan kirjanpitoon.

Luokat:

Luokka I	1500 pistettä/ km
Luokka II	1200 pistettä / km
Luokka III	1000 pistettä / km
Luokka IV	700 pistettä / km

Hakemukset:

Hakemukset tulee jättää vuosittain ilmoitettavana hakuaikana. Tiekunnalla on pyydettyäessä velvollisuus toimittaa tilinpäätös tai tiliotteet tai muu tarkempi selvitys, joka osoittaa todellisen hoito-/kunnossapitokustannuksen. Jos avustus on käytetty vastoin sille määrättyä käyttötarkoitusta tai jos avustuksen saaja on avustusta hakiessaan antanut väärää tai harhaanjohtavia tietoja tai salannut tietoja ja menettelyllä on ollut vaikutusta avustuksen myöntämiseen tai avustus on muutoin suoritettu virheellisin edellytyksin tai perusteettomasti, määrätään avustus takaisin perittäväksi. Tällöin harkinnan mukaan myös kahden seuraavan vuoden avustus voidaan jättää myöntämättä. Maksettavan minimiavustuksen määrä on 50 €. Tätä määrää pienempiä avustuksia ei makseta.

Muutosvaiheessa tekninen toimi edistää tiekuntien ja alueen urakoitsijoiden keskusteluyhteyttä, olemalla yhteydessä kaupungin nykyisiin kunnossapitourakoitsijoihin ja tiedustelemalla heidän halukkuuttansa yksityisteiden kunnossapitoon. Lisäksi kaupunki lähettää kyselyn tiekunnille halukkuudesta osallistua yhteishankintaan.

Tekninen toimi valmistelee kunnossapitoa koskevan sopimusmallipohjan, jota urakoitsijan ja asiakkaan on mahdollista käyttää. Tarvittaessa kaupunki voi järjestää yksityisteiden kunnossapidosta aluekilpailutuksen sitä haluaville tiekunnille. Luonnollisesti ko. tiekuntien on sitouduttava käyttämään valittua kunnossapitourakoitsijaan määrätyn ajan sekä valtakirjalla valtuuttamaan kaupungin edustajan allekirjoittamaan urakkasopimuksen kunnossapitourakoitsijan kanssa. Jatkossa kunnossapitoavustus on ainoa kaupungin myöntämä avustusmuoto yksityisteille.

Kaikkien avustuksen piiriin pyrkivien tiekuntien tulee toimittaa päivitetyt pohjatiedot kunnossapitoluokan määrittämiseksi erillisellä lomakkeella.

Liitteenä: yksityistieavustus 2025

Valmistelijat:	Kunnallistekniikan päällikkö Mika Klimenko 044 7865 631 Tekninen johtaja Kari Santikko 044 7865 601
Esittelijä	Tekninen johtaja Kari Santikko
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta hyväksyy avustusjärjestelmän uudistamisen ehdotuksen mukaisesti.
Käsittely	Keskustelun aikana Perttu Kovesjärvi teki vastaesityksen esittelijän ehdotukselle. Perttu Kovesjärvi esitti, että asia palautetaan valmisteluun. Esitys ei saanut kannatusta, jolloin esitys raukesi. Keskustelun aikana esittelijä antoi uuden päätösedotuksen.
Uusi päätösehdotus	Tekninen lautakunta lähettää avustusjärjestelmän uudistamisen ehdotuksen mukaisesti tiekuntien edustajille lausuntokierrokselle.

Päätös	Hyväksyttiin esittelijän uusi päätösehdotus yksimielisesti. Merkitään pöytäkirjaan, että Manta Liesjärvi poistui kokouksesta tämän kokousasian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 19.15.												
Tekninen lautakunta 21.08.2024 § 81													
	Tekninen lautakunta päätti kokouksessaan 26.6.2024 pyytää tiekunnilta lausuntoa uudesta avustushallinnasta. Lausunto tuli toimittaa 9.8.2024 klo 12.00 mennessä. Määräaikaan mennessä mallista antoi lausuntonsa 46 tiekuntaa. Valmistelija Tekninen johtaja Kari Santikko 044 7865 601												
Esittelijä	Tekninen johtaja Kari Santikko												
Päätösehdotus	Tekninen lautakunta merkitsee lausunnot tietoon saatetuksi ja päättää jatkaa uudistuksen valmistelua.												
Käsittely	Keskustelun kuluessa Perttu Kovesjärvi esitti Manta Liesjärven, Jarno Kurosen ja Tuomo Lystilän kannattamana, että tekninen toimi ei jatka uudistuksen valmistelua. Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty esittelijän esityksestä poikkeava, kannatettu esitys, on asiassa äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavanlaisen äänestysesityksen: Ne, jotka kannattavat esittelijän esitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Kovesjärven ehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin. Äänestystavaksi hyväksyttiin nimenhuutoäänestys. Suoritetussa äänestyksessä annettiin kaksi JAA-ääntä ja neljä EI-ääntä seuraavasti: <table> <tr> <td>Mustajärvi Juha</td><td>JAA</td></tr> <tr> <td>Kovesjärvi Perttu</td><td>EI</td></tr> <tr> <td>Liesjärvi Manta</td><td>EI</td></tr> <tr> <td>Leppihalme Anniina</td><td>JAA</td></tr> <tr> <td>Kuronen Jarno</td><td>EI</td></tr> <tr> <td>Lystilä Tuomo</td><td>EI</td></tr> </table>	Mustajärvi Juha	JAA	Kovesjärvi Perttu	EI	Liesjärvi Manta	EI	Leppihalme Anniina	JAA	Kuronen Jarno	EI	Lystilä Tuomo	EI
Mustajärvi Juha	JAA												
Kovesjärvi Perttu	EI												
Liesjärvi Manta	EI												
Leppihalme Anniina	JAA												
Kuronen Jarno	EI												
Lystilä Tuomo	EI												
Päätös	Teknisen lautakunnan päätökseksi tuli näin Kovesjärven esitys. Merkitään, että esittelijä jätti päätöksestä eriävän mielipiteensä. Merkitään, että Kyösti Mansikkaviita poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi. Esteellisyysperuste: hallintolaki 28.1 § 1. kohta; osallisuusjäävi												

Tekninen lautakunta 21.01.2026 § 12

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 26.8.2024 §211 käyttää otto-oikeuttaan ja palauttaa valmisteluun teknisen lautakunnan päätöksen 21.8.2024 § 81 Yksityisteiden avustujajärjestelmän uudistaminen. Perusteluna asian palauttamiseen tekniselle lautakunnalle on se, että

kyseisen lautakunnan päätös 21.8.2024 § 81 on valtuuston 10.6.2024 päättämän talouden sopeutusohjelman vastainen.

Teknisen lautakunnan iltakoulussa 7.1.2026 pohdittiin uusia ratkaisuja Parkanon kaupungin yksityisteiden aurauspalvelun järjestämiseen. Tasapuolisen palvelun takaamiseksi kaikille yksityisteille tulisi määrittää yhtenäiset kriteerit aurauspalvelulle.

Palvelun myöntämisen edellytyksiin voivat kuulua muun muassa vakituisen asutuksen määrä sekä aurattavan tien pituus. Tien kunnon on myös oltava sellainen, että auraus voidaan suorittaa turvallisesti. Lisäksi avustusprosessin tulee olla käyttäjäystävällinen ja helposti saavutettava kaikille hakijoille. Yksityisteiden aurauspalveluun haetaan sähköisesti, ja haku on avoinna ympäri vuoden. Yksityistiet, jotka eivät täytä asetettuja kriteerejä, voivat kuitenkin jättää hakemuksen tekniselle lautakunnalle saadakseen harkinnallisen päätöksen palvelun piiriin hyväksymisestä.

Yksityisteitä aurataan Parkanon kaupungin laatimien aurausohjeiden ja sopimusehtojen mukaisesti. Aurauspalveluun kuuluu ainoastaan lumen poistaminen. Liukkauden estäminen sekä polanteen ja loskan poisto jäävät edelleen yksityistien vastuulle.

Yksityisteiden muut avustusjärjestelmät käsitellään omana asianaan.

Päätös on kaupungin strategian mukainen.

Kunnallistekniikan päällikkö Mika Klimenko 044 7865 631

Esittelijä	Tekninen johtaja Kari Santikko
Päätösehdotus	Päätösehdotus annetaan kokouksessa.
Käsittely	Keskustelun kuluessa esittelijä teki uuden päätösehdotuksen.
Uusi päätösehdotus	Lautakunta hyväksyy omalta osaltaan, sekä esittää hallitukselle ja edelleen valtuustolle, että yksityisteille tarjotaan kaudesta 2026-2027 lähtien aurauspalvelu pöytäkirjan liitteeksi lisätyn ”Kriteerit yksityisteiden ja sopimusteiden aurauspalvelulle” mukaisesti.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kaupunginhallitus 17.02.2026 § 36

Tekninen lautakunta on päättänyt kokouksessaan 27.3.2024 § 26 käynnistää yksityisteiden avustusjärjestelmän uudistamisen. Kokouksessaan 15.5.2024 § 49 tekniselle lautakunnalle on esitetty, että järjestelmä muutetaan avustusperusteiseksi 2025 alkaen niin, että avustus on harkinnanvarainen ja riippuu kaupunginvaltuuston kunakin vuonna tähän tarkoitukseen myöntämän määrärahan suuruudesta. Pöytäkirjassa on merkintä, että asiaa ei ole lautakunnassa tuolloin käsitelty.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt kokouksessaan 10.6.2024, § 39 Talouden sopeuttamisohjelman hyväksyminen, että yksityisteiden avustamiseen ja

hoitamiseen käytettävistä resursseista vähennetään vuositasolla 25.000 euroa. Menoleikkaus on ollut osa sopeutuspakettia, jossa on kymmeniä eri toimia kaupungin menojen vähentämiseksi ja tulojen lisäämiseksi.

Tekninen lautakunta on päättänyt kokouksessaan 21.8.2024 § 81 äänestyspäätöksellä vastoin esittelijän päätösehdotusta, että tekninen toimi ei jatka uudistuksen valmistelua. Tekninen johtaja on jättänyt päätökseen eriävän mielipiteen.

Kaupunginhallitus on päättänyt kokouksessaan 26.8.2024 § 211 käyttää otto-oikeuttaan ja palauttaa tekniselle lautakunnalle valmisteluun asian, koska päätös ei ole ollut valtuuston 10.6.2024 päättämän talouden sopeuttamisohjelman mukainen. Tekninen lautakunta ei ollut esittänyt, miten valtuuston päättämä 25.000 euron menovähennys yksityisteiden hoidosta/avustuksista toteutetaan.

Tekninen lautakunta on päättänyt kokouksessaan 21.1.2026 § 12 esittää hallitukselle ja edelleen valtuustolle, että yksityisteille tarjotaan kaudesta 2026-2027 lähtien aurauspalvelu pöytäkirjan liitteeksi lisätyn ”Kriteerit yksityisteiden ja sopimusteiden aurauspalvelulle” mukaisesti. Teknisen lautakunnan esitys ei sisällä lainkaan laskelmaa tai arviota päätöksen taloudellisista vaikutuksista. On kuitenkin helppo arvioida, että esityksen toteutuminen tulisi lisäämään kaupungin menorasitusta nykyjärjestelmään ja kustannusten nykyiseen tasoon verrattuna. Teknisen lautakunnan esitys on kaupunginvaltuuston 10.6.2024 hyväksymän talouden sopeuttamisohjelman vastainen.

Liitteenä

Aurausohje ja sopimusehdot

Kriteerit yksityisteiden aurauspalvelulle 2026

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus palauttaa asian tekniselle lautakunnalle valmisteltavaksi em. perustein.
Käsittely	Keskustelun kuluessa Perttu Kovesjärvi esitti kannattamattomana, että kaupunginhallitus hyväksyy ja esittää edelleen valtuustolle, että yksityisteille tarjotaan kaudesta 2026-2027 lähtien aurauspalvelu pöytäkirjan liitteeksi lisätyn ”Kriteerit yksityisteiden ja sopimusteiden aurauspalvelulle” mukaisesti. Keskustelun kuluessa Perttu Kovesjärvi esitti kannattamattomana, että ”Kriteerit yksityisteiden ja sopimusteiden aurauspalvelulle” 2026-2027 liitteen 2.1 kohtaa muutetaan siten, että kaupunki vastaa lumenaurauksesta ja sohjon ja loskan poistamisesta. Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kaksi kannattamatonta esitystä, jotka kannattamattomana raukesivat.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen. Kaupunginhallitus pyytää liitteeksi laskelmat, joissa esiin tullut 42 %:n kustannusnousu esitetään.

Tekninen lautakunta 18.02.2026
999/02.05.01.02/2024

Liitteenä kustannuslaskelmat nykyisistä aurauskuluista ja uusien kriteerien (Trimble analyysi) mukaisesti arvioituna on mahdollista, että aurattavien teiden määrä kasvaa 165 kappaleeseen ja aurattavat kilometrit noin 300 kilometriin.

Liitteenä kustannuslaskelma

Kunnallistekniikan päällikkö Mika Klimenko 044 7865 631

Esittelijä	Tekninen johtaja Kari Santikko
Päätösehdotus	Lautakunta hyväksyy omalta osaltaan, sekä esittää hallitukselle ja edelleen valtuustolle, että yksityisteille tarjotaan kaudesta 2026-2027 lähtien aurauspalvelu pöytäkirjan liitteeksi lisätyn "Kriteerit yksityisteiden ja sopimusteiden aurauspalvelulle" mukaisesti.
Käsittely	Keskustelun kuluessa esittelijä teki uuden päätösehdotuksen.
Uusi päätösehdotus	Lautakunta hyväksyy omalta osaltaan, sekä esittää hallitukselle ja edelleen valtuustolle, että yksityisteille tarjotaan kaudesta 2026-2027 lähtien aurauspalvelu pöytäkirjan liitteeksi lisätyn "Kriteerit yksityisteiden ja sopimusteiden aurauspalvelulle" mukaisesti. Laskennallisen mallin mukaan uudistuksen kustannustaso pysyy nykyisellä budjettitasolla. Lautakunta on varannut 2026 110 000 € määrärahan, ja laskelma osoittaa vertailuluvuksi 120 000 €. Lautakunta sitoutuu määrärahan kattamiseen lautakunnan sisältä.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.